

EK I

“Yükseköğretim Alanında Faaliyet Gösteren Dış Değerlendirme Ve Akreditasyon Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine İlişkin Yönerge”nin, Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi Verilmesine İlişkin İlkeler ve Ölçütler Esas Alınarak Hazırlanan HEPDAK Raporu

Giriş

Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği'nin (HEPDAK), Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından 25 Aralık 2016 tarihinde iki yıl için geçerli olmak üzere verilen tescil belgesini (Ek 1) yenilemek üzere, ilgili yönergenin ikinci bölümünde yer alan “Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi Verilmesine İlişkin İlkeler ve Ölçütlere” ilişkin derneğimizle ilgili bilgiler ve belgeler aşağıda sunulmuştur. Bir önceki tescil raporunda, değerlendirme ölçütlerinin büyük bölümünün karşılandığı ve iyileştirmeye açık üç alan olduğu belirtilmiştir. Bu raporda, mevcut durum, tescil tarihinden sonra yapılan değişiklikler ile iyileştirilmesi gereken alanlara yönelik uygulamalar kanıtları ile birlikte özetlenmiştir.

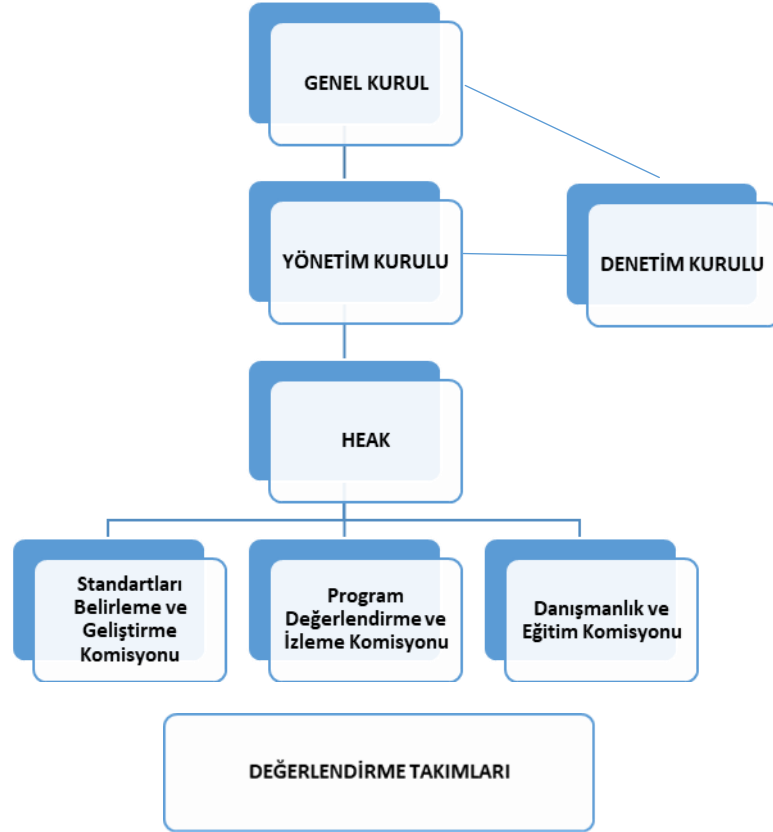
Madde 4.2. Kuruluşun, kurumsal ve mali yapısının sağlamlığı, mevzuata ve faaliyet alanına uygunluğu aşağıdaki hususlarla kanıtlanmalıdır:

a) Yasal, idari ve mali açıdan bağımsız, özel hukuk tüzel kişiliğini haiz kuruluş statüsüne sahip olmalı ve kamu otoriteleri nezdindeki tüm yükümlülüklerini düzenli olarak yerine getirme.

HEPDAK'ın uyumu ve kanıtları:

- Hemşirelik eğitimi akreditasyon çalışmaları 2011 yılında Hemşirelik Eğitimi Derneği (HEMED) içinde başlamıştır. Daha sonra, hemşirelik eğitim programlarının akreditasyonuna odaklanan bir dernek olarak 2014 yılında HEPDAK kurulmuştur.
- HEPDAK, İzmir Dernekler Müdürlüğüne 35-060-184 kütük numarası ile kayıtlıdır. 5253 Sayılı Dernekler Kanununun gereklerine göre tüm yükümlülüklerini yerine getirmektedir.
- HEPDAK, Türk Yasalarına göre kurulmuş bağımsız bir dernektir, yükseköğretim kuruluşları ya da resmi kuruluşlarla doğrudan ilişkisi yoktur. HEPDAK Tüzüğü'nün 4. maddesine göre; üniversitelerde rektör, rektör yardımcısı ve rektör danışmanı, hemşirelikle ilgili programları yürüten fakültelerde/yüksekokullarda dekan/müdür ve dekan/müdür yardımcısı, bölüm başkanı/bölüm başkanı yardımcısı görevlerine getirilenler HEPDAK'a üye olamazlar.

- HEPDAK'ın dört organı vardır: Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve Hemşirelik Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu (HEAK) ve alt komisyonları (Şekil 1). Kurul ve komisyonlar; çalışmalarını HEPDAK Tüzük ve Çalışma Yönetmeliği (Belge 1-2) ile ilgili yönergelerde yapılan düzenlemelere göre yürütmektedirler (Belge 5, 6, 7).

Şekil 1: HEPDAK'ın Yapısı

b) Misyonu ve hedefleri arasında yükseköğretim kurumlarında dış kalite değerlendirme ve/veya akreditasyon faaliyeti olması.

HEPDAK Misyonu: Sürekli geliştirilen standartlar doğrultusunda hemşirelik eğitim programlarının değerlendirilmesi ve izlenmesi ile hemşirelik biliminin, eğitiminin, bakımının ve toplum sağlığının gelişiminde kalite ve yeniliğin güvencesidir.

HEPDAK faaliyetleri, web sayfasında yayınlanan misyonuna ve değerlerine temellendirilmektedir (Belge 21) (<http://www.hepdak.org.tr/hemşirelik-kalite-akreditasyon-hepdak-misyon.html>). Bu misyona ulaşmak üzere derneğin temel amacı, hemşirelikte ulusal ve uluslararası, lisans ve lisansüstü eğitim programları için akreditasyon, değerlendirme ve

bilgilendirme çalışmaları yaparak Türkiye'de hemşirelik eğitiminin kalitesinin yükseltilmesine, daha iyi eğitilmiş ve daha nitelikli hemşireler yetiştirilerek güvenli ve etkili bakım sunulması ve toplumun sağlığının geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Bu amaca ulaşmak üzere HEPDAK Tüzüğünde tanımlanan faaliyetler şunlardır:

1. Hemşirelik eğitim programlarını, kurumların başvurusu üzerine değerlendirmek, akredite etmek.
2. Akreditasyon çalışmalarında görev alacak değerlendiricilerin seçimi ve eğitimini yürütmek.
3. Hemşirelik eğitim programı yöneticilerinin ve öğretim üyelerinin program değerlendirmesi konusunda bilgilendirilmesini ve eğitimini gerçekleştirmek.
4. Hemşirelik eğitim programlarının paydaşlarının şimdiki ve gelecekteki gereksinimlerini sürekli izleyerek, program değerlendirme standartlarının belirlenmesini, gerektiğinde değerlendirme standartlarının ve süreçlerinin gözden geçirilmesini ve yenilenmesini sağlamak.

c) Üyeler, yönetim kadrosu, tüm kurullar ve takımların oluşumunda, eğitimci, akademisyen, öğrenci, mezun, işveren, meslek kuruluşu gibi paydaşların geniş temsiline yer verilmesi, kapsayıcılık ve katılımcılık sağlanması.

HEPDAK'ın kurul ve komisyonlarının oluşturulmasında ilgili tüm paydaşların ve sektörlerin temsiline özen gösterilmektedir. Ayrıca, standartların geliştirilmesi ve güncellenmesi gibi konularda hemşirelik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının, meslek kuruluşlarının ve ilgili diğer paydaşların görüşlerine de başvurulmaktadır. Aşağıda verilen kurul ve komisyonların profillerinden de anlaşılacağı gibi farklı üniversitelerden, sektörlerden, meslek kuruluşlarından eğitimciler yanı sıra işverenler, öğrenciler ve mezun meslektaşlarımızın değişik düzeylerde temsili sağlanmaktadır. Kurullarımızda hemşire akademisyen dışında görev alan üye oranı (12/36) %33'dür.

HEPDAK YÖNETİM KURULU

- **Başkan:** Prof. Dr. Gülseren Kocaman (Dokuz Eylül Üniversitesi)
- **Başkan Yardımcısı:** Prof. Dr. Ayla Bayık Temel (Ege Üniversitesi)
- **Sekreter:** Doç. Dr. Dilek Özmen (Manisa Celal Bayar Üniversitesi)
- **Sayman:** Prof. Dr. Aynur Uysal Toraman (Ege Üniversitesi)
- **Üye:** Prof. Dr. Ayten Zaybak (Ege Eylül Üniversitesi)

HEMŞİRELİK EĞİTİM PROGRAMLARI AKREDİTASYON KURULU (HEAK)

- Doç. Dr. Ayla Keçeci (Başkan), Düzce Üniversitesi
- Prof. Dr. Gülseren Kocaman (Başkan Yard-Sekreter), Dokuz Eylül Üniversitesi
- Prof. Dr. Ümit Seviğ, Yakın Doğu Üniversitesi
- Prof. Dr. Sevgi Hatipoğlu, Lefke Üniversitesi
- Prof. Dr. Kadriye Buldukoğlu, Akdeniz Üniversitesi
- Prof. Dr. Ayla Bayık Temel, Ege Üniversitesi

- Prof. Dr. Hülya Okumuş (Hemşirelik Eğitimi Derneği Temsilcisi) Dokuz Eylül Üniversitesi
Türk Hemşireler Derneği ve Özel Hastaneler Temsilcisi
Uzm. Hem. Saliha Koç, Acı Badem Hastaneleri Hemşire Direktörü
Hemşirelik Hizmetleri Yöneticileri
- Dr. Öğ. Üyesi, Leman Kutlu, Haliç Üniversitesi (Üniversite hastaneleri temsilcisi)
- Uzm. Hem. Sevil Erken Uncu, Sağlık Bakanlığı Hastaneleri Temsilcisi, İzmir İl Sağlık Müdürlüğü
- **Hemşire:** Dr. Aysun Ünal, Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi
- **Toplum Temsilcisi:** Hadiye Akçay, Kadın Haklarını Koruma Derneği
- **Öğrenci:** Elif Demirdelen, Dokuz Eylül Üniversitesi
- **Öğrenci:** Alev Hekimoğlu, Manisa Celal Bayar Üniversitesi

STANDARTLARI BELİRLEME VE GELİŞTİRME KOMİSYONU (SBGK)

- Prof. Dr. Kadriye Buldukoğlu (Başkan), Akdeniz Üniversitesi
- Doç. Dr. Emine Türkmen (Başkan Yard-Sekreter), Koç Üniversitesi
- Prof. Dr. Ayla Yava, Hasan Kalyoncu Üniversitesi
- Uzm. Demet Gökmen Kavak, Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü Standart Geliştirme Birim Sorumlusu
- Uzm. Hem. Dilek Soydemir, İzmir Bozyaka Hastanesi
- Öğrenci-Yasemin Kurt, Dokuz Eylül Üniversitesi

PROGRAM DEĞERLENDİRME VE İZLEME KOMİSYONU (PDİK)

- Prof. Dr. Aynur Uysal Toraman (Başkan), Ege Üniversitesi
- Dr. Öğ. Üyesi Serap Sökmen (Başkan yard.- Sekreter), Erzincan Üniversitesi
- Prof. Dr. Ayla Bayık Temel, Ege Üniversitesi
- Doç. Dr. Dilek Özmen, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
- Dr. Öğ. Üyesi Aklime Sarıkaya, Sebahattin Zaim Üniversitesi
- Öğrenci-Şengül İbci, Ege Üniversitesi

DANIŞMANLIK VE EĞİTİM KOMİSYONU (DEK)

- Doç. Dr. Ayla Keçeci (Başkan), Düzce Üniversitesi
- Doç. Dr. Salime Mucuk (Başkan Yard.- Sekreter), Erciyes Üniversitesi
- Prof. Dr. Ayten Zaybak, Ege Üniversitesi
- Doç. Dr. Şenay Ünsal, Ege Üniversitesi
- Dr. Öğ. Üyesi Yıldız Tulum Denat, Adnan Menderes Üniversitesi
- Uzm. Hem. Serap İleri, Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi

ULUSLARARASI DIŞ DEĞERLENDİRME HAZIRLIĞI ÇALIŞMA GRUBU

- Prof. Dr. İnci Erefe (Başkan), Ege Üniversitesi, Emekli
- Prof. Dr. Ayla Bayık, Ege Üniversitesi
- Ayhan Lash Professor, Northern Illinois Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi
- Doç. Dr. Ayla Keçeci, Düzce Üniversitesi
- Dr. Öğ. Üyesi Nilay Özkütük, Ege Üniversitesi

HEPDAK değerlendirme takımlarında da benzer ilke benimsenmektedir. Bu nedenle değerlendirme takımlarına 2016-2017 akreditasyon döneminden itibaren öğrenci değerlendirici de alınmıştır. 2017- 2018 döneminde ziyareti gerçekleştirilen beş lisans programında da öğrenci değerlendiriciler görev almıştır. Mezun olan ve hemşire olarak çalışmaya devam eden öğrenci değerlendiricilerimizden, iyi performans gösterenler, hemşire değerlendirici olarak uygulama ortamlarının değerlendirmek üzere ekiplerde görev yapacaklardır.

Ayrıca kurullarımıza ulusal ve uluslararası düzeyde akreditasyonla ilgilenen farklı meslektaşlarımızın da katılımı sağlanmıştır. Standartları Belirleme ve Geliştirme Komisyonuna; Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü Standart Geliştirme Birim Sorumlusu Uzm.Demet Gökmen Kavak, Uluslararası Dış Değerlendirme Hazırlığı Çalışma Grubuna da halen Amerika Birleşik Devletlerinde yaşayan ve çalışmalarımıza başlangıçtan bu yana danışmanlık yapan Northern Illinois Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi Prof.Dr.Ayhan Lash üye olarak katılmışlardır (EK 2. Komisyon üyeliği davet yazıları).

ç)Kuruluş bünyesinde dış değerlendirme ve akreditasyon sürecini yürütecek olan değerlendiricilerin, değerlendirilecek kurum/alan/program değerlendirme sürecine ilişkin deneyim ve yetkinliğe sahip olması.

HEPDAK Çalışma Yönetmeliğinin 8. Maddesinde, Program Değerlendirme Takımları ve Program Değerlendiricileri ile ilgili düzenlemeler tanımlanmıştır (Belge 2). Madde 8.2.5'e göre "program değerlendiricileri, değerlendirme görevi almadan önce HEPDAK tarafından verilen değerlendirici eğitim programını tamamlamış olmalı ve hemşirelik eğitiminde önemli düzeyde deneyimli olmalıdır". Bu kapsamda, akademisyen ve öğrenci değerlendiriciler için ikişer değerlendirici eğitimi yapılmıştır. Toplam 30 eğitici ve 34 öğrencinin değerlendirici eğitimi gerçekleştirilmiştir. <http://www.hepdak.org.tr/hemsirelik-kalite-akreditasyon-hepdak-calistay-degerlendirici.html>, <http://www.hepdak.org.tr/hemsirelik-kalite-akreditasyon-hepdak-calistay-pgrenci.html>). Değerlendiricilerde aranan özellikler gözden geçirilerek yeniden tanımlanmış ve değerlendirici adayları aşağıda listelenen özelliklere göre seçilmiştir.

HEPDAK Akademisyen program değerlendiricilerinin sahip olması gereken özellikler, 2018

- HEPDAK değerlendirici eğitimine katılmış olmak
- Eğitimin iyileştirilmesine ilgi duymak
- Doçent ya da profesör olmak
- Akreditasyon ve kalite iyileştirme konularına ilgi duymak
- Değerlendirici eğitimi alma konusunda istekli olmak
- Değerlendirme sürecinde dosya değerlendirme (3-4 gün), kurum ziyareti yapma (3 gün), rapor yazma gibi aktivitelere zaman ayırmak
- Her değerlendirme sonrası yapılan değerlendirmelerde de yer verilen şu değerlendirici özelliklerine/yeterliliklerine sahip olma:
 - Etkili iletişim kurma
 - Açık görüşlü, esnek, önyargısız olma
 - Yapıcı geribildirim verebilme (kurumda ve ekipte)
 - Kendi alanında güncel gelişmeleri izleme
 - Programın güçlü ve zayıf yanlarını standartlara yönelik olarak raporlandırma
 - Açık ve konuya odaklı sunum yapma
 - Çıkış görüşmesi için uygun bir özetleme hazırlama ve sunma
 - Değerlendirme sürecinde ekipte birlikte hareket etme
 - Ziyaret sırasında öğrenci, eğitici, yönetici, vd. ile uygun şekilde görüşme yapma
 - HEPDAK standartlarına göre değerlendirme yapma
 - Ekip üyeleri ile uzlaşma sağlama
 - Ziyaret sırasında, gerekirse diğer ekip üyelerine yardım etme
 - Görünüş ve davranışlarında profesyonel olma
 - Yüksek etik standartlara sahip olma ve HEPDAK etik ilkelerine uyma
 - Çalışma takvimine uygun davranma

HEPDAK Öğrenci Değerlendiricileri Seçim Kriterleri, 2018

- 2. sınıf öğrencisi
- 2.5 üzeri not ortalaması
- Yıl kaybı olmamış olması
- Gönüllü olması
- Office programlarını iyi derecede kullanabiliyor olması
- Seyahat engelinin olmaması
- Kulüp ve komisyonlarda görev almış olması

d) Yeterli büro hizmetleri, mekân, değerlendirici, personel, bilgi teknolojileri, altyapı ve benzeri imkânlarla ve mali güce sahip olması.

- Derneğimiz adına kiralanmış bir ofis bulunmaktadır (Konak Mah. 858 Sok. No: 9 Daire: 706 Konak/İZMİR, <http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/hepdak-kira-sozlesmesi.pdf>). Dernek ofisinde yeterli sayıda masa, sandalyenin yanı sıra, bilgisayar, yazıcı ve projeksiyon gibi donanımlar da vardır. (EK 3: HEPDAK ofis resmi)
- HEPDAK, akredite ettiği kuruluşlardan akreditasyon hizmeti için bir ücret almaktadır. Bu ücretler, HEPDAK faaliyetlerini sürdürmek için ana parasal kaynaktır. Diğer bir gelir kaynağı, derneğimizin üyelerinin yıllık aidatlarıdır.
- Derneğimizin, tüm kurul ve komisyon üyeleri ve değerlendiriciler, bu görevleri gönüllülük esasında yürütmektedirler. HEPDAK yönetim kurulunun sekreteri olan

Doç.Dr.Dilek Özmen aynı zamanda derneğimizin sekreterlik görevlerini yürütmektedir. Derneğimize ait 0553-9864302 nolu telefon ile kendisine her zaman ulaşılabilir.

- HEPDAK web sayfasının tasarımı, ücret karşılığı yaptırılmaktadır.
- Mevcut değerlendirici sayısı yeterli olmakla birlikte akredite olmak üzere başvuran program sayılarının hızla artması nedeniyle değerlendirici eğitimlerine devam edilmektedir.
- Ayrıca Derneğimize ait Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği'nin İktisadi İşletmesi bulunmaktadır. (EK 4: İktisadi işletme vergi levhası, http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/hepdak_vergi_levhasi.pdf)

e) Kuruluş, kurumsal ve mali yapısının sağlamlığını, mevzuata ve faaliyet alanına uygunluğunu kanıtlayan başka göstergeler de kullanıyorsa, onların da açıklanması.

Hemşirelik yükseköğretim programlarının yönetici ve eğiticileri, derneğimiz ve faaliyetleri ile yakından ilgilenmekte, kongrelere davet ederek HEPDAK uygulamaları konusunda paylaşımda bulunmamızı istemektedirler. Bu konuya ilişkin bilgiler kalite çalışmalarımız başlığında ayrıntılı olarak verilmiştir. Ayrıca her yıl Kasım/Aralık aylarında yaptığımız, kurumları bilgilendirme eğitimlerine de çok sayıda katılım olmaktadır. Bu katılım düzeyini ve akredite olma istekliliğini, derneğimizin mali yapısını güçlendirme potansiyeli ve faaliyet alanına uygunluğunu destekleyen önemli bir gösterge olarak değerlendirmekteyiz.

Madde 4.3. Kuruluş, süreç ve uygulamalarının ulusal ve uluslararası standartlara uygun ve güvenilir olduğunu aşağıdaki hususlarla kanıtlamalıdır:

a) Geniş katılımlı; mevzuat geliştirme ve güncelleme süreçleri ile sürekli iyileştirme çalışmalarının yürütülmesi.

HEPDAK'ın akreditasyon süreçleri ile ilgili olarak, Yükseköğretim Kalite Kurulu, ESG ve diğer uluslararası standartları esas alarak gerçekleştirdiği mevzuat geliştirme ve iyileştirme faaliyetleri şunlardır:

- HEPDAK Değerlendirme Kılavuzu'nda "Süreç Değerlendirmesi ve İyileştirmesi" konusunu tanımlayan Madde D; değerlendiricilerin değerlendirilmesi ile süreçte yer alan tarafların sürecin her üç evresindeki (ziyaret öncesi, kurum ziyareti ve ziyaret sonrası) etkinlikleri değerlendirip iyileştirme için HEPDAK'a önerilerde bulunmaları ile ilgilidir (Belge 4).
(<http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/b5.pdf>) HEPDAK, 2015-2016; 2016-2017; 2017-2018 dönemleri olmak üzere üç dönem program değerlendirmeleri yapmıştır. Bu değerlendirmeler sürecinde, ilgili kurumlardan ve değerlendiricilerden alınan geribildirimler ile değerlendirme süreçleri gözden geçirilmiştir;
- Aşağıdaki belgelerde paydaş görüşlerine dayalı güncellemeler yapılmıştır:
<http://www.hepdak.org.tr/hepdak-paydas-gorusu.html>
-HEPDAK Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesi (Belge 3).

<http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/a3.pdf>

-Hemşirelik Lisans Eğitim Programı Standartları (Belge 14).

http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/b3_v3.pdf

-Özdeğerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu (Belge 15).

http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/b4_v4.pdf

-Program Değerlendiricisi Raporu (Belge 16).

http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/b6_v3.pdf

-Program Değerlendirme Çizelgesi (Belge 17).

http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/b7_v4.pdf

-Değerlendirme Takım Üyelerinin Değerlendirilmesi (Belge 20).

http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/b10_v2.pdf

-HEPDAK Değerlendirmelerine Öğrenci Değerlendirici Katılımı Uygulama Esasları (Belge 23).

http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/b13_v4.pdf

-HEPDAK Öğrenci Değerlendirici Raporu (Belge 23).

http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/b14_v4.pdf

- HEPDAK değerlendirme süreçlerinde, iyileştirmenin sürekliliğini sağlamak üzere, uluslararası akreditasyon standartlarına uyumlu bir uygulama olarak ve uluslararası hemşirelik akreditasyon ajanslarının uyguladığı şekilde, akredite programlardan belli aralıklarla gelişim raporlarını sunmaları istenecektir. HEPDAK'ın, 2018 yılından itibaren kurumlardan beklediği gelişim raporunu hazırlarken kullanacakları bir rehber web sitemizde duyurulmuştur (EK 10. Akredite eğitim programları için gelişim raporu hazırlama rehberi). http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/belge_13_v1.pdf

b) Kurum içi eğitim, yükseköğretim kurumları için gerekli eğitim ve değerlendirici eğitim süreçlerini periyodik olarak gerçekleştirme, yönetici ve değerlendiricilerin saygın ulusal ve uluslararası yükseköğretim dış değerlendirme ve/veya akreditasyon eğitimlerine katılması.

Yönetici ve değerlendiricilerin eğitimi: Değerlendirici eğitimcilerinin yetiştirilmesi için, başlangıçta HEPDAK yönetim kurulu ve HEAK üyesi dört öğretim üyesi, ülkemizde bu konuda en eski ve yetkin değerlendirme kuruluşu olan MÜDEK Değerlendirici Eğitim Programlarına katılmışlardır. HEAK üyelerimizden birisi deneyimli bir KALDER değerlendiricisi; bir diğer üyemiz de hemşirelik direktörü olduğu kurumda uluslararası hastane akreditasyonu (JCI) süreçlerinde tecrübeli bir öğretim üyesidir. Bu üyeler, HEPDAK değerlendirici eğitimi programlarına katkı vermişlerdir. Ayrıca, HEPDAK değerlendirici eğitimi programlarına, MÜDEK ve Tıp Eğitimi Akreditasyon Derneği yönetici ve değerlendiricileri de eğitimci olarak davet edilmişlerdir. Zaman içinde, Yönetim Kurulu üyeleri ve danışmanlık ve eğitim komisyonu (DEK) üyeleri değerlendirici eğitimi, kurum tanıtım eğitimi ve öğrenci değerlendirici eğitimlerini yürütmeye başlamıştır.

HEPDAK değerlendiricisi olarak görev yapan beş öğretim üyesi Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından yapılan kurumsal dış değerlendirici eğitimine katılmış ve 2017-2018 döneminde takımlarda görev alarak Üniversite ziyaretlerinde bulunmuştur.

Kurumlara, değerlendiricilere ve öğrenci değerlendiricilere verilen eğitimle aşağıda listelenmiştir:

- Yükseköğretim kurumlarına tanıtım eğitimleri: Akredite olmaya aday olan hemşirelik lisans programları için yılda bir tanıtım eğitimi yapılmaktadır. HEPDAK 25 Aralık 2014 tarihinde YÖK tarafından tescil edilmesinin ardından her yıl bir kurum eğitimi yapmaktadır (EK 5. Program ve katılımcı listesi)
 - Kurum eğitimi 1: 31 Ocak 2015 tarihinde 24 katılımcı
 - Kurum eğitimi 2: 28 Kasım 2015 tarihinde 16 katılımcı
 - Kurum eğitimi 3: 17 Aralık 2016 tarihinde 18 katılımcı
 - Kurum eğitimi 4: 23 Aralık 2017 tarihinde 20 katılımcı

(<http://www.hepdak.org.tr/hemsirelik-kalite-akreditasyon-hepdak-calistay-egitim.html>)
- Değerlendirici eğitimleri: 2015 yılından bu yana yapılan değerlendirici eğitimleri şunlardır:
 - Değerlendirici eğitimi I: 28-29 Mart 2015 ve 4 Eylül 2015 tarihlerinde 16 katılımcı ile geręekleřtirilmiřtir.
 - Değerlendirici eğitimi II: 19-20 Ocak 2017 tarihinde 14 katılımcı ile geręekleřtirilmiřtir (EK 6, program ve katılımcı listesi).
 - Değerlendirici eğitimi III: 3-4 Eylül 2018 tarihinde ve 17 katılımcı ile yapılmak üzere gerekli planlamalar yapılmıştır (EK 7, Değerlendirici eğitimi davet yazısı ve program)

(<http://www.hepdak.org.tr/hemsirelik-kalite-akreditasyon-hepdak-calistay-degerlendirici.html>)
- 2016 yılında değerlendirme takımına öğrencilerin de alınmasına karar verilmiş ve öğrenci değerlendiriciler için şu eğitimler yapılmıştır (EK 8). Program ve katılımcı listesi)

(<http://www.hepdak.org.tr/hemsirelik-kalite-akreditasyon-hepdak-calistay-pgrenci.html>)

 - Öğrenci değerlendirici eğitimi I: 29 Ocak 2016 tarihinde 13 öğrenci değerlendiricilik eğitimini tamamlamıştır.
 - Öğrenci değerlendirici eğitimi II: 31 Mart 2018 tarihinde 21 öğrenci ile yapılmıştır.

c) Değerlendirme süreçlerinin açıkça tanımlı olması, tanımına uygun yürütülmesi ve sonuçların ilan edilmesi.

HEPDAK'ın değerlendirme süreçlerine ilişkin aşağıda verilen belgelere, web sayfasından ücretsiz olarak ulaşılabilmektedir: HEPDAK Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesi (Belge 3); HEPDAK Değerlendirme ve Akreditasyon Süreci şeması (Belge 13); Özdeğerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu (Belge 15); Özdeğerlendirme Raporu Hazırlarken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar (Belge 19). Bu belgelerde ayrıntılı olarak açıklanan HEPDAK değerlendirme süreci aşağıda özetlenmiştir:

- **Kurum tarafından hazırlanan özdeğerlendirme raporunun incelenmesi:** HEPDAK tarafından değerlendirilecek olan programın, HEPDAK tarafından hazırlanan Özdeğerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzuna (Belge 15) göre bir

özdeğerlendirme raporu hazırlaması ve bu raporu 10 Temmuz tarihine kadar yazılı ve elektronik olarak HEPDAK'a iletmesi beklenmektedir

(<http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/b2-pdf.pdf>).

Özdeğerlendirme raporunun incelenmesi sırasında değerlendirme takımı üyelerince ziyaret öncesi değerlendirme için gerekli görülen her türlü ek bilgi ve belge kurum ziyaretini beklemeden, kurumdan istenir.

- **Kurum ziyareti:** Değerlendirme takımı, özdeğerlendirme raporunu ve kurumdan istenen ek bilgi ve belgeleri incelemesinin yanı sıra, bir kurum ziyareti ve yerinde inceleme yapar. Genel değerlendirme için dört gün olan kurum ziyareti, ara ziyaret için üç gündür. Ziyaretin değerlendirme takımı açısından üç amacı vardır (Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesi-DAUEY-madde 8):
 - Özdeğerlendirme raporunda yeterince açıklanamayacak etmenleri değerlendirmek üzere eğitici, öğrenci, yönetici vb. görüşme yapmak.
 - Kurumun güçlü ve gelişmeye açık yanlarını belirlemek.
 - Kurum tarafından hazırlanan belge ve bilgileri incelemek, fiziksel olanakları yerinde görmek.
- **Ziyaret sonuçlarının sunumu (çıkış görüşmesi):** Kurum ziyaretinin son günü, değerlendirme takımı, gerçeklere dayalı bulgularını rektöre ve akademik personelden oluşan gruba “çıkış görüşmesi toplantısında” sözlü olarak sunar. Bu sunum için kullanılacak çerçeve, Program Değerlendiricisi Raporu- s.17’de verilmiştir (Belge 16). Çıkış bildiriminde sözlü olarak sunulan gerekçeli bulgular; “Program Değerlendirme Formu Yetersizliklerin Özeti”, “Program Değerlendirme Formu Yetersizliklerin ve Gözlemlerin Açıklanması Özeti” formlarında belirtildiği şekilde yazılı olarak da kuruma verilir (DAUEY- madde 9; Program Değerlendirme Formu: s.14-16).
- **Ziyaret sonrası kurumun 30 gün yanıtı:** Kurum, değerlendirme takımının bıraktığı yazılı yetersizlik açıklamalarına ziyareti izleyen otuz (30) günlük süre içinde yanıt verebilir. Kurum tarafından verilecek 30. gün yanıtının birincil amacı, çıkış bildiriminde sunulan takım değerlendirmesinin dayandırıldığı bilgi ve izlenimlerdeki “maddi hataları” düzeltmektir (DAUEY- madde 9).
- **Taslak ve final raporun hazırlaması:** Ziyaret takımı, temel bulguları ve kendi akreditasyon kararlarını yazdıkları bir taslak rapor hazırlar. Bu rapor, kurumun 30. gün yanıtında yazdığı bilgiler de göz önüne alınarak hazırlanır. Takım başkanı, bu raporu HEAK Başkanına iletir. Taslak raporlar, oluşturulan tutarlılık komisyonu tarafından değerlendirilir (DAUEY, md 10). Bu kontrollerden sonra yazım kontrolleri yapılan final rapor, akreditasyon kararının alınacağı HEAK'a teslim edilir.
- Değerlendirme süreci sonucunda verilen akreditasyon kararı web sayfasında yayınlanmaktadır. 2019-2020 dönem başvuru formu yeniden düzenlenmiş ve kurumların raporların yayınlanması konusunda onaylarının istendiği bir madde eklenmiştir. Böylece, bundan sonra değerlendirilen kuruluşların sonuç raporları da sayfamızda yayınlanacaktır. (EK 9. HEPDAK program değerlendirme başvuru formu) http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/b1-basvuru-2018_pdf_v1.pdf

ç) Süreçlerde çıkar çatışması ve çakışmasına meydan verilmemesi,

- HEPDAK çalışma yönetmeliğinin (Belge 2) 9. maddesi, "Çıkar Çatışması ve/veya Çakışması", 10. maddesi gizlilik ile ilgilidir. Çıkar çatışmasının önlenmesine ilişkin tüm ayrıntılar tanımlanmıştır. HEPDAK'ı temsil eden tüm üyeler ve değerlendirme sürecinde görev alanlar, çıkar çatışması/çakışması yaratacak durumlara neden olmayacaklarını ve bu ilkeleri okuduklarını ve anladıklarını ifade eden bir Gizlilik ve Etik Beyanı imzalamaktadırlar (Madde 9.3.5. ve 9.3.6).
- HEPDAK etkinlikleri ile ilgili etik standartların ayrıntılarını tanımlayan "HEPDAK Etik Kuralları" belgesine web sayfasından ulaşılabilir (Belge 11).

d) İtirazların değerlendirme süreçlerinin açıkça tanımlı olması ve tanımına uygun yürütülmesi.

HEPDAK Çalışma Yönetmeliğinin 11. Maddesinde, itirazlar konusu açıkça tanımlanmış; ayrıca itirazların değerlendirilip karara bağlanması süreci Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesi (Madde 13) ile düzenlenmiştir. Bütün bu bilgilere ilişkin yönetmelik ve yönergelere HEPDAK web sayfasından ulaşılabilir. Akreditasyon kararına itirazlar; yeniden değerlendirme istemleri ve yeniden ziyaret istemleri yalnızca "akreditasyon vermeme" kararlarına karşı yapılabilmektedir.

2017-2018 akreditasyon döneminde değerlendirmesi yapılan ve akreditasyon vermeme kararı alınan bir üniversitemizin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü karara yönelik yeniden değerlendirme talebini HEPDAK'a dilekçe ile bildirmiştir. Programın talebi, HEAK tarafından incelenmiş ve alınan karar kuruma bildirilmiştir (EK 10. İtiraz yazışmaları). Kuruma verilen yanıtta, HEAK'ın verdiği, "yeniden değerlendirmeye gerek olmadığı" kararını uygun bulmaz ise "karara itiraz" edebileceği şeklindedir. Süreç, an itibarıyla bu aşamadır.

e) Kuruluşun, kalite güvence sistemini tanımlamış olması ve kendi kalitesinin güvence altına alındığı kalite politikasını web sayfasında kamuya paylaşması.

HEPDAK'ın, kendi kalite güvence sistemini tanımlayan kalite politikası web sayfasında yayınlanmaktadır (<http://www.hepdak.org.tr/hemsirelik-kalite-akreditasyon-hepdak-kalitepolitikasi.html>). HEPDAK'ın, bu politikalara temellenmek üzere, kendi hizmet kalitesini güvenceye almak için yaptığı çalışmalar aşağıda özetlenmiştir:

1. HEPDAK, değerlendirme sürecine katılan tüm üyelerin ve kurumların saygı ve güvene dayalı ilişkiler kurması ve sürdürmesi için değerlendiricilerden ve kurumlardan sürekli olarak geribildirim alınmakta ve bu bilgileri ışığında ilgili taraflara bilgi verilmekte ve gerekli iyileştirmeler yapılmaktadır. Bu paydaş görüşleri, web sayfasında yayınlanmakta (<http://www.hepdak.org.tr/hepdak-paydas-gorusu.html>) ve kurum ve değerlendirici toplantılarında mutlaka uygun biçimde eğitim süreçlerine dahil edilmektedir. Bugüne kadar değerlendiriciler ve kurumlardan Belge 20'de yer alan (Takım üyelerinin değerlendirilmesi) formlara göre alınan geribildirimlerin sonuçları aşağıda özetlenmiştir.

1.1.Program Değerlendiricilerinin Değerlendirilmesi -Form D1

4: Tümüyle Katılıyorum 3: Kısmen Katılıyorum; 2: Pek Katılmıyorum 1: Hiç Katılmıyorum FY: Fikrim Yok

A) Ziyaret Öncesi Çalışmalar (Bu bölüm yalnız takım başkanı ve diğer değerlendiriciler tarafından yanıtlanacaktır.)	
Kurum ziyareti öncesinde, zamanında ve etkili iletişim kurdu.	4.0
Kurum ziyareti öncesinde, kurumla nezaket kuralları çerçevesinde iletişim kurdu.	3.8
Kurum ve değerlendirilen program hakkında eksik bilgileri zamanında edindi.	3.9
Kurum ziyaret tarihi saptanmasında esnek ve olumlu davrandı.	3.9
Kurum ziyaret öncesi tavırları genel olarak olumlu ve yapıcı idi.	4.0
Değerlendirilen programla ilgili ön inceleme raporlarını zamanında ilettiler.	3.9
B) Ziyaret Sırasındaki Çalışmalar (Bu bölüm tüm takım üyeleri tarafından yanıtlanacaktır.)	
Kurum ziyareti sırasında kuruma karşı tarafsız hareket etti.	3.9
Kurum ziyareti sırasında nezaket kuralları çerçevesinde hareket etti.	3.8
Kurum hakkında yeterli bilgiye sahipti.	3.9
Tavırları genel olarak olumlu ve yapıcı idi.	3.7
Değerlendirme takımının diğer üyeleri ile uyum içinde çalıştı.	3.8
Sorduğu sorular konuyu daha anlaşılır hale getirmeye yönelikti.	3.8
Değerlendirme programını zaman planına uygun yürüttü.	3.9
C) Ziyaret Sonrası Çalışmalar ve Diğer Görüşler (Bu bölüm yalnız takım başkanı ve diğer değerlendiricisi tarafından yanıtlanacaktır.)	
Kurumdan gelen 30 gün yanıtı için görüşlerini zamanında ilettiler.	3.9
Taslak program değerlendirme raporu için görüşlerini zamanında ilettiler.	3.9
Değerlendirici olarak etkin bir haberleşme sağladı.	3.8
Görev alacağım bir başka takımda aynı değerlendirici ile çalışmak isterim.	3.9

Bu bölüm yalnız takım başkanı tarafından yanıtlanacaktır.	
Takım başkanı olarak bir başka takımda aynı değerlendirici ile çalışmak isterim.	3.9
Değerlendirici ile etkin bir haberleşme kuruldu.	4.0

Hazırladığı raporlar zamanında ulaştı.	4.0
Hazırladığı raporlar şekil olarak uygundur.	4.0
Hazırladığı raporlar içerik olarak tatmin edicidir.	3.9

1.2.Takım Başkanının Değerlendirilmesi ---Form D2

4: Tümüyle Katılıyorum 3: Kısmen Katılıyorum 2: Pek Katılmıyorum 1: Hiç Katılmıyorum FY: Fikrim Yok

A) Ziyaret Öncesi Çalışmalar	
Kurum ziyareti öncesinde, zamanında ve etkili iletişim kurdu.	4.0
Özdeğerlendirme ve diğer ilgili raporların zamanında iletilmesini sağladı.	4.0
Kurum ziyaret tarihi saptanmasında tüm takım üyelerinin görüşünü aldı.	3.9
Kurum ziyaret öncesi tavırları genel olarak olumlu ve yapıcı idi.	4.0

B) Ziyaret Sırasındaki Çalışmalar	
Kurum ziyareti sırasında kuruma karşı tarafsız hareket etti.	4.0
Kurum ziyareti sırasında nezaket kuralları çerçevesinde hareket etti.	4.0
Kurum hakkında yeterli bilgiye sahipti.	4.0
Tavırları genel olarak olumlu ve yapıcı idi.	4.0
Değerlendirme takımının diğer üyeleri ile uyum içinde çalıştı.	4.0
Sorduğu sorular konuyu daha anlaşılır hale getirmeye yönelikti.	3.9
Değerlendirme programını zaman planına uygun yürüttü.	4.0
Değerlendiricilerle ilişkilerinde yansız ve tutarlıydı.	4.0
Takım başkanı olarak önderlik özelliklerini olumlu ve kolaylaştırıcı bir şekilde kullandı.	4.0
C) Ziyaret sonrası çalışmalar	
Kurumdan gelen 30 gün yanıtını zamanında iletti ve görüş istedi.	4.0
Taslak program değerlendirme raporu için etkin yönlendirme yaptı ve görüş verdi.	4.0
Takım başkanı olarak etkin bir haberleşme kurdu.	4.0
Görev alacağım bir başka takımda aynı takım başkanı ile çalışmak isterim.	3.9

1.3.Kurum Yetkilisinin Takım Üyelerini Değerlendirmesi- Form D3

4: Tümüyle Katılıyorum 3: Kısmen Katılıyorum 2: Pek Katılmıyorum 1: Hiç Katılmıyorum FY: Fikrim Yok

Kurum ziyareti sırasında kuruma karşı tarafsız hareket etti.	3.6
Kurum ziyareti sırasında nezaket kuralları çerçevesinde hareket etti.	3.6
Kurum hakkında yeterli bilgiye sahipti.	3.4
Tavırları genel olarak olumlu ve yapıcı idi.	3.7
Değerlendirme takımının diğer üyeleri ile uyum içinde çalıştı.	3.8
Sorduğu sorular konuyu daha anlaşılır hale getirmeye yönelikti.	3.5
Değerlendirme programını zaman planına uygun yürüttü.	3.3
Bir sonraki değerlendirmede aynı değerlendirici/takım başkanı ile çalışmak isterim.	3.6

Yukarıda verilen sonuçlarda da görüldüğü gibi değerlendiriciler ve takım başkanlarının performansları oldukça yüksektir. Son tabloda (1.3) yer alan kurum yetkililerinin yaptıkları bazı değerlendirmelerde saptanan yetersizlikler, ilgili ekiplerle paylaşılmıştır. Zaman konusunda hem kurumlardan hem de takımlardan gelen geribildirimlere dayalı olarak; kurumların ilk ziyaretlerinde 3 gün olan ziyaret süresi 4 güne çıkarılmıştır. Ayrıca, 2018 yılında değerlendirme formlarımıza eklenen D 4 formu ile değerlendirme sürecinin her aşaması ile ilgili olarak açık uçlu sorular ile geribildirimler alınmıştır. Yönetim kurulumuz, HEAK ve takım başkanları toplantısında bu bilgiler değerlendirilmiştir (EK 11. Takım başkanları toplantısı gündemi, http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/kurumlardan_alinan_geribildirimler_v2.pdf). Bu bağlamda yapılan yeni bir iyileştirme ile 2018 dönemi başvurularında öz değerlendirme raporlarıyla sunulan ek belgelerin elektronik olarak alınmasına ve kurumlardan ara dönemlerde gelişim raporlarının (EK 12) (http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/belge_13_v1.pdf) istenmesine karar verilmiştir

2.Kurumların ve değerlendiricilerin, sürekli öğrenme gereksinimine destek vermek üzere yapılan kurum eğitimleri yanı sıra ulusal kongrelerde akreditasyon sürecine yönelik düzenlenen oturum ve konferanslara yapılan çağrılı konuşma davetleri aracılığı ile güncel gelişmeler paydaşlarla paylaşılmaktadır.

HEPDAK çalışmalarını paylaşmak üzere davet edildiğimiz bazı ulusal ve uluslararası toplantılar şunlardır:

2014	Ulusal eğitim sempozyumu-Çanakkale Hemşirelik haftası etkinliği-Kayseri
2015	Ulusal hemşirelik eğitim kongresi-İstanbul Ulusal hemşirelik öğrencileri kongresi- Kayseri Ulusal hemşirelik kongresi- Erzurum Eğitim akreditasyon sempozyumu- İstanbul
2016	Ulusal eczacılık eğitimi ve akreditasyon kongresi- Ankara Ulusal sağlık bilimleri kongresi- Ankara
2017	Uluslararası hemşirelik kongresi- Ankara Uluslararası Karadeniz Hemşirelik Eğitimi Kongresi- Samsun
2018	Ulusal hemşirelik öğrencileri kongresi- Çanakkale Uluslararası sağlık bilimleri ve yaşam kongresi- Burdur Hemşirelik haftası etkinliği- İzmir

3. Tüm paydaşların gelişimine katkı sağlayacak şekilde eğitim toplantıları düzenlenmekte ve değerlendiricilerle iletişim ve geribildirim süreci sürekli olarak canlı tutulmaktadır.

19-20 Haziran 2018 tarihinde Hemşirelik Eğitim Derneği ile HEPDAK'ın birlikte gerçekleştirdiği "**Hemşirelik Eğitiminin Geleceği Sempozyumu: Akreditasyon, Standartlar, İyi Uygulama Örnekleri**" konulu sempozyuma katılımcı sayısı 250'dir. Bu sempozyumla ilgili olarak elde edilen önemli kazanımlar şunlardır:

- Sempozyum programında yer alan “uzmanına danış” oturumlarında, HEPDAK standartları ilgili soruları olan eğitimciler büyük ilgi göstermişlerdir. (EK 13. Sempozyum programı)
- Bu toplantıya, bütün HEPDAK değerlendiricileri davet edilmiş, kendilerine bu sürece katkılarından ötürü teşekkür belgeleri sunulmuştur.
- Ziyaretlerimiz sırasında belirlenen “eğitimde iyi uygulama örnekleri” konusunda yapılan oturum büyük ilgi görmüştür. Ayrıca, iyileştirilmesi gereken alanlara ilişkin uzman konuklar tüm değerlendiricilerin ve kurumların yararlandığı sunumlar yapmışlardır (EK 13. Sempozyum programı).
- Toplantı sürecinde, değerlendiricilerimizle yapılan toplantıda önümüzdeki dönemlerde standartların güncellenme takvimi karara bağlanmıştır (EK 14. Değerlendiriciler toplantısı katılımcı listesi).

4. Ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği fırsatları sağlamak ve süreçlerimizi iyileştirmek üzere yapılan faaliyetler şunlardır:

4.1. YÖK Kalite Kurulu tarafından akreditasyon kuruluşları temsilcileri ile 3 Ağustos 2017 tarihinde YÖK'te yapılan toplantıya HEPDAK Sekreteri Doç. Dr. Dilek Özmen katılmıştır. Bu toplantı sonucunda yeterlilikler (TYYÇ/TYÇ), AKTS ve diploma eki uygulamaları ve tanıma konularına yönelik olarak HEPDAK Standartlarında yapılması planlanan güncellemeler 8 Eylül 2017 tarihinde yapılan HEAK toplantısında HEAK üyelerine duyurulmuştur. Ayrıca, bu konularda HEPDAK değerlendiricilerinden

beklentiler e-posta ile paylaşılmıştır. Daha sonra HEPDAK Özdeğerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzunda yapılan (sürüm 4.0 17.01. 2018) güncellemelerde de konuya ilişkin bazı ekler yapılmıştır. 2018-2019 akreditasyon döneminde, değerlendirmelerin daha çıktı odaklı olmasını sağlayacak ve ilgili toplantıda üzerinde durulan konuları da kapsayacak şekilde kılavuzda yapılan değişiklikler aşağıda özetlenmiştir:

- Eğitim programının içeriğinin hemşirelik lisans programının amaçlarını ve program çıktılarını desteklediğini ortaya koymak için programların bir ilişki tablosu oluşturmaları (ÖDR sy. 12; Tablo 2.1) ve oluşturulan bu tablonun Üniversitenin Web sitesinde ya da el kitabında yer alması.
- Eğitim programında AKTS kredilerinin nasıl belirlendiğinin açıkça belirtilmesi ve ilgili kanıtların web ortamında yayımlanması.
- Program çıktılarının, HEPDAK çıktılarını tanımlamasının yanı sıra, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) hedeflerini içerecek şekilde tanımlanması.
- Eğitim programının Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) hedefleri ile uyumunun tanımlanması ve program çıktılarının TYYÇ hedeflerini ne şekilde kapsadığının açıklanması.
- Mezuniyet aşamasına gelmiş öğrencilerin, temel hemşirelik derslerinde program çıktıklarına ulaşma düzeylerini gösteren bir tablonun hazırlanması (ÖDR sy. 28; Tablo 3.1).

4.2. YÖK'ün 23 Kasım 2017 tarihinde yaptığı hemşirelik eğitimi çalıştayına davet edilen derneğimizin akreditasyon konusunda yaptığı sunum YÖK raporunda yer almaktadır (EK 15: YÖK Hemşirelik Lisans Eğitimi Çalıştayı, 23 Kasım 2017).

<http://www.yok.gov.tr/web/guest/hemsirelik-lisans-egitimi-calistay-raporu-yayimlandi>

4.3. Derneğimiz, Mayıs 2018 tarihinden itibaren Avrupa'nın Yüksek Öğretimde saygın bir Kalite Güvence Kuruluşu olan CEENQA'nın gözlemci üyesidir (EK 16: EENQA üyelik yazısı). <http://www.hepdak.org.tr/hemsirelik-kalite-akreditasyon-hepdak-uluslararası-uyelik.html>

5.HEPDAK tüm faaliyetleri için paydaşlarına ve topluma bilgi ve hesap verir: Tüm bilgi ve belgeler web sayfasında yayımlanmakta ve güncellenmektedir.

f) Kuruluşun, süreç ve uygulamalarının ulusal ve uluslararası standartlara uygun ve güvenilir olduğunu kanıtlayan başka göstergeler de kullanıyorsa, onları da açıklanması.

Hemşirelik eğitiminin akreditasyonu için hazırlık çalışmalarına 2011 yılında Hemşirelik Eğitimi Derneği içinde başlanmış; 2013 yılında kurulan HEPDAK, 25 Aralık 2014 tarihinde YÖK tarafından hemşirelik lisans programlarının akredite eden bir kuruluş olarak tanınmış ve iki yıllık geçerlilik süresi ile Tescil Belgesi almasının uygun olduğuna karar vermiştir. Daha sonra Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından tescil belgesi 25 Aralık 2016 tarihinde iki yıllığına uzatılmıştır. http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/tescil_belgesi_2017.JPG

YÖK ve Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun çalışmaları ve beklentileri yakından izlenmekte, yaptıkları toplantılarda, akreditasyon ajanslarından beklentileri derneğimizin faaliyetleri ve süreçleri içine entegre edilmektedir. Eğitim konusunda gelişmeler ulusal ve uluslararası düzeyde takip edilmekte ve çağdaş eğitim anlayışlarının hayata geçirilmesi konusunda gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

HEPDAK, süreç ve uygulamalarında paydaşların katılımını sağlamaya özen göstermektedir. Standartların güncellenmesinde, HEPDAK çıktılarının tanımlanmasında hemşirelik lisans programlarında görevli eğitimcilerin, ilgili mesleki derneklerin, meslektaşların ve öğrencilerin görüşlerine başvurulmaktadır. Bunlar yapılırken, yükseköğretimde akreditasyon konusunda ulusal ve uluslararası gelişmeler yakından izlenmektedir. HEPDAK uluslararası tanınırlık çalışmalarının yürütülmesi için Danışmanlık ve Eğitim Komisyonu içinde "uluslararası yetkilendirme hazırlığı için bir çalışma grubu" oluşturmuştur. Komisyon ve kurullarımıza bu amaçla aldığımız iki üyeden birisi sağlık hizmetlerinin akreditasyonu ile ilgili standart geliştirme konusunda uzmandır. Diğer akademisyen meslektaşımız ise ABD'de uzun yıllar öğretim üyesi yapmış, çalıştığı okulların akreditasyon çalışmalarına katılmıştır ve HEPDAK'a kuruluşundan bu yana danışmanlık vermektedir. Ayrıca, HEPDAK'ın 12 Mayıs 2018 tarihinde CEENQA'a gözlemci üye olması Avrupa'da konuya ilişkin gelişmeleri daha yakından izleme fırsatı sağlayacaktır. Çalışmalarımıza katkı sağlaması halinde daimi üyelik için başvuru yapılacaktır.

Madde 4.4. Kuruluş, kurumsal değerlendirme ve program akreditasyon sürecinde kullandığı ölçütlerinin objektif ve alana özgü, karar alma mekanizmaları ve kararlarının isabetli olduğunu aşağıdaki hususlarla kanıtlamalıdır:

a) Kuruluşun değerlendirme ölçütleri, değerlendirdiği yükseköğretim kurumunu/programını tüm yönleriyle (müfredat geliştirme ve uygulama, eğitim kadrosu, idari ve mali destekler, fiziki ve teknik altyapı, araştırma faaliyetleri, öğrenci hizmetleri, mezun nitelikleri (bilgi, beceri, yetkinlik) ve performansı, iç ve dış paydaş değerlendirmeleri, kalite güvence uygulamaları vb. hususlarda) kapsayabilecek ve ayrıca program akreditasyonunda ilgili programa özgü ayrıntılı değerlendirmeleri de yapabilecek şekilde düzenlenmiş olması.

HEPDAK'ın değerlendirme ölçütleri şunlardır:

- (1) Eğitim Programının Amaçları
- (2) Eğitim Programı
- (3) Program Çıktıları
- (4) Öğrenciler
- (5) Öğretim Elemanları
- (6) Eğitim Yönetimi
- (7) Fiziksel Altyapı
- (8) Parasal Kaynaklar
- (9) Sürekli İyileştirme

Ulusal, Uluslararası ve Avrupa Birliği standartları incelenerek belirlenen bu dokuz başlık ve içerikleri, bir hemşirelik lisans programının tüm boyutlarını değerlendirecek kapsamdadır. Bu dokuz standart ihtiyaçlar ve alınan geribildirimler doğrultusunda güncellenmektedir (1.0- 13.09.2013; 2.0- 10.01.2017; 3.0- 17.01.2018).

Değerlendirme sürecinde izlenecek adımlar, “HEPDAK Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesi” 2016 -2. versiyonunda ayrıntılı olarak tanımlanmıştır (Belge 3, <http://www.hepdak.org.tr/images/belgeler/a3.pdf>). HEPDAK, bu ölçütlerin karşılanıp karşılanmadığını, bu raporun 3.c maddesinde de açıklandığı gibi, niteliksel ve niceliksel değerlendirmeleri içermek üzere şu aşamalarda gerçekleştirir: Kurum tarafından hazırlanan öz değerlendirme raporunun incelenmesi, kurum ziyareti, değerlendirme takımı tarafından raporun hazırlanması, HEAK’ın akreditasyon kararını vermesi.

b) Kuruluşun, dış değerlendirme ve akreditasyon süreçlerinde kullanacağı ölçütler ile değerlendiriciler ve kurumlar için ölçütlere ilişkin yol gösterecek bir rehber hazırlayarak web sayfasında ilan etmeli, tüm kararlarını, açıkça ilan edilmiş olan bu ölçütlere göre alması ve tüm değerlendirme süreçlerinde aynı ölçütler ve uygulamaları kullanması.

HEPDAK’ın dış değerlendirme ve akreditasyon süreçlerinde kullandığı ölçütler, Standartları Belirleme ve Geliştirme Komisyonu tarafından geliştirilmekte ve güncellenmektedir (Çalışma Yönetmeliği Md 5, Standartları Belirleme ve Geliştirme Komisyonu Çalışma Yönergesi- Belge 2, Belge 5). HEPDAK ölçütleri ve ilgili yönergeler web sayfasından ulaşılabilmektedir. Özdeğerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu (Belge 15), bu ölçütlere ilişkin olarak “kurumların yanıtlaması gereken sorular, açıklamalar, kurum tarafından sağlanması gereken ve kanıt olarak gösterilmesi gereken belgeler” alt başlıklarında ve kurumların belirlenen ölçütlere göre ÖDR hazırlamalarını kolaylaştıracak şekilde hazırlanmıştır.

Değerlendiricilerin, değerlendirme süreçlerinde bu ölçütleri kullanmalarını sağlamak için; HEPDAK Program Değerlendirme Çizelgesi de bu ölçütleri ve alt başlıklarını içerecek şekilde hazırlanmış ve ilgili belgelerle birlikte güncellenmiştir (Belge 17).

c) Kuruluşun, değerlendirmenin başka değerlendirici grupları tarafından yapılması durumunda dahi, ulaştığı sonuçlar ve kararların değişmeyeceğinden emin olmak için tedbirler alması.

HEPDAK değerlendirme aşamaları olan “ön değerlendirme, ÖDR değerlendirme, ziyaret ve 30. gün yanıtı” süreçleri ile ziyaret sonrası karar alma süreçleri kararların güvenilir olmasını sağlayacak şekilde yapılandırılmıştır. Değerlendirme sürecinin objektif ve doğru olması için aşağıda özetlenen düzenlemeler HEPDAK ve HEAK tarafından titizlikle uygulanmaktadır:

- Öz değerlendirme raporu, önce bir HEPDAK komisyonu tarafından incelenmekte (EK17. Ön inceleme komisyonu davet yazısı örneği) ve hazırlanan ön inceleme raporu HEAK’a sunulmaktadır. HEAK, bu raporda yapılan değerlendirmelere göre standart

yetersizlikleri yoksa kuruma ziyaret kararı vermektedir. Yetersizlikler varsa; bu yetersizliklerin kurum tarafından giderilmesinden sonra, en erken bir sonraki değerlendirme döneminde HEPDAK'a tekrar başvurulabileceği bilgisi verilir.

- Ziyaret kararı verilen kurumlar için; değerlendirici havuzundan 3 öğretim üyesi değerlendirici ve 1 öğrenci değerlendirici seçilir. Değerlendirme takım üyeleri belirlenirken; ilgili kurumla olası bir çıkar çatışması/çakışması olmamasına, takım üyelerinin farklı hemşirelik anabilim dallarından olmasına dikkat edilir.
- Seçilen değerlendirme takımları HEAK tarafından ilgili kurumlara bildirilir. Takım üyeleri ile kurum arasında çıkar çatışması veya çakışması olup olmadığı kuruma sorulur ve takım için onay istenir. (EK 18. Çıkar çatışması konusunda yazı örneği)
- Değerlendirme takımlarının hazırladıkları raporların tutarlılığının değerlendirilmesi: Takımların ziyaret sonrası hazırladıkları taslak raporlar, tutarlılık komisyonu tarafından “takım içi, takımlar arası ve yıllar arası” tutarlılık açısından değerlendirilir. (EK 19. Tutarlılık komitesi davet yazısı). 2018-2019 dönemi tutarlılık komitesi çalışmasında, yıllar ve kurumlar arası tutarlılığı sağlıklı değerlendirmek üzere bütün kurumları ve yılları içeren bir tabloda program değerlendirme çizelgesi maddeleri listelenerek değerlendirme takımlarının yaptıkları değerlendirmeler puanlanmıştır. Tutarlılık kararı vermek üzere yapılan çalışmada kullanılan bu tablonun bir bölümü, örnek olarak ekte sunulmuştur (EK 20. Tutarlılık tablosu). Kurum isimleri etik nedenlerle gizlenmiştir.
- Değerlendirme sürecinde kişisel farklılıkları önlemek için, değerlendirme sürecinin açıkça tanımlandığı bir akış şeması hazırlanmış ve ziyaret sırasında yapılacak görüşmeler için bir soru havuzu oluşturulmuştur.
- Değerlendiricilerin değerlendirilmesi: HEPDAK değerlendirme sürecinde görev alan değerlendirme takım üyelerinin “performanslarının, yansızlıklarının, diğer takım üyeleri ve değerlendirme sürecindeki kurumun yetkilileri ile kişisel ilişkilerindeki davranışlarının” değerlendirme sürecinde ilişki içinde oldukları tüm taraflarca değerlendirilmesi değerlendirme sürecinin sağlığı ve iyileştirilmesi açısından çok önemlidir. Bu amaçla izlenecek ilkeler ve değerlendirme formları “Değerlendirme Takım Üyelerinin Değerlendirilmesi” yönergesinde belirtilmiştir (Belge 20). Takım üyelerinin çok yönlü bir değerlendirmesi aşağıdaki formlar kullanılarak yapılır: Program değerlendiricilerinin diğer program değerlendirici üyeleri tarafından değerlendirilmesi; Program değerlendiricilerinin takım başkanı tarafından değerlendirilmesi; Değerlendirme Takımı başkanının, program değerlendiricileri tarafından değerlendirilmesi; Program değerlendiricilerinin, değerlendirmesi yapılan programın yetkilisi tarafından değerlendirilmesi; Değerlendirme Takımı başkanının, programlarının değerlendirilmesi yapılan kurumun yetkilisi (Dekan/Müdür) tarafından değerlendirilmesi.
- Değerlendirici eğitimi: Değerlendirici eğitim programlarında, standartların değerlendirilmesi ile ilgili çeşitli örnek vakalarla grup çalışmaları yapılmaktadır. Öz değerlendirme dosyası ya da ziyaretlerde karşılaşılabilecekleri olası örnekler üzerinden karar tartışmaları yapılması sağlanmaktadır.

ç) Kuruluşun, periyodik olarak, akreditasyon faaliyetleri sonucu elde ettiği birikimleri, genel yaklaşımlar, sonuçlar ve etkiler açısından analiz etmeli ve genel değerlendirme raporlarını kamuya ilan etmesi.

HEPDAK, bugüne kadar üç dönem değerlendirme yapmış, toplam yedi kurum ve dokuz ziyareti gerçekleştirmiştir. Bu deneyimler sonucunda edinilen birikimler ve yapılan çıkarımlar, hemşirelik kongrelerinde yapılan sunumlarda, kurum eğitimi toplantılarında, değerlendiricilerle ve HEPDAK genel kurul üyeleri ile paylaşılmaktadır. İlgili toplantılar, Madde 4.3/e başlığı altında listelenmiştir.

d) Kuruluş, aşağıdaki konularda eksiksiz, güncel, doğru ve düzenli bir arşive sahip olmalıdır: Kurumun/programın en güncel saha ziyaret takımı raporu, kurumun/programın buna cevabı, varsa normal periyodik incelemeler kapsamında hazırlanan inceleme raporları, kurumun/programın en son iç değerlendirme raporu, değerlendirme ve/veya akreditasyon raporlarına istinaden kurum/program tarafından yapılan kapsamlı değişiklikler, alınan kararlar ve yapılan tüm yazışmalar.

HEPDAK Çalışma Yönetmeliği'nin HEPDAK belgelerinin saklanması düzenleyen 14. maddesi uyarınca HEPDAK Arşivleme Yönergesi hazırlanmıştır (Belge 9). Bu yönergenin amacı, akreditasyon süreci ve sonuçlarına ilişkin belgeler ve raporlar dahil olmak üzere, HEPDAK çalışmaları ile ilgili belgelerin ve raporların saklanma usulleri ve sürelerini belirlemektir. Bu düzenlemelere göre HEPDAK ve HEAK'a ait tüm belgeler 10 yıl süreyle saklanacaktır. HEPDAK Yönetim Kurulu Başkanı, akreditasyona başvuran programlara ve bağlı buldukları kurumlara ait Akreditasyon Niyet Beyanları, en son özdeğerlendirme raporları, kurum ziyareti raporları, kesin raporlar ve kesin bildirim belgelerinin güvenli biçimde arşivlenmesini ve saklanmasını temin eder. Akreditasyon süreci ve sonuçlarına ilişkin belgeler ve raporlar ile diğer kayıtların saklanma süreleri ve arşiv güvenliği konuları da ilgili yönergede tanımlandığı şekilde yürütülmektedir.

e) Kuruluş, kurumsal değerlendirme ve program akreditasyon sürecinde kullandığı ölçütlerinin objektif ve alana özgü, karar alma mekanizmaları ve kararlarının isabetli olduğunu kanıtlayan başka göstergeler de kullanıyorsa, onlar da açıklanmalıdır.

Akreditasyon sürecinde kullanılan ölçütlerin temellendiği çalışmalar: HEPDAK, hemşirelik lisans programlarını akreditasyonu için geliştirdiği ve güncellediği ölçütlerini, aşağıda belirtilen uluslararası ve ulusal standart, ilke ve yeterlikler göz önüne alarak hazırlamıştır:

- Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvence İlke ve Standartları
- Avrupa Birliği 2005/36/EC ve 2013/55/EU sayılı Hemşirelik Eğitimi Hakkında Direktifleri
- Avrupa Yükseköğretim Alanı Yeterlilikler Çerçevesi

- Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi Sağlık Temel Alanı Lisans Programı Yeterlilikleri
- Hemşirelik Yasası (2007)
- Hemşirelik Yönetmeliği (Görev tanımları: 2010, güncellenen 2011)
- Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (2014)

Karar alma süreci: Akreditasyon kararında son söz HEAK'a aittir. Bu karar, ziyaret takımı tarafından HEAK'a yapılan önerilere, kurumun ara raporuna dayalı kararlarda ise bu raporu inceleyen HEAK üyesinin önerilerine dayanılarak alınır.

- Bir programın HEPDAK standartlarında belirtilen asgari koşulların tümünü sağladığı sonucuna varılırsa, beş (5) yıllık akreditasyon verilir. Ara değerlendirmeler veya kanıt göster değerlendirmelerinde ise, verilecek akreditasyonun süresi bir önceki genel değerlendirme tarihinden itibaren, en fazla beş (5) yılı kapsayabilir. Bir programın genel değerlendirmesinde herhangi bir standartta "eksiklik" değerlendirme yapılmamış olmasına karşın, bir veya daha fazla standartta "zayıflık" değerlendirme yapılmışsa, akreditasyon yalnızca iki (2) yıl için verilir (DAUEY, md 11).
- Akreditasyon kararının kuruma bildirilmesi ve topluma duyurulması: HEPDAK, son değerlendirme raporunu ve akreditasyon kararını ilgili kuruma gönderir ve web sayfasından duyurur (DAUEY, md 12).

Kararlarının isabetli olması: Değerlendirme süreçlerin alınan kararların isabetli olması, derneğimizin en çok üzerinde durduğu konulardan birisidir. Karar alma ve değerlendirme süreçlerinde de belirtildiği gibi; değerlendirme takımlarının yaptığı değerlendirmeler ardından şu aşamalardan sonra karar verilmektedir:

- Değerlendirme takımının hazırladığı çıkış bildirimini
- Kurumun 30. Gün yanıtı
- Takımın 60. Gün raporu
- Verilen kararların tutarlılığının, ilgili komitede çok yönlü değerlendirilmesi (takım içi, takımlar arası, yıllar arası) (EK 19. Tutarlılık komitesi davet yazısı; EK 20. Tutarlılık tablosu)
- Çok paydaşlı bir kurul olan HEAK'a sunulan ayrıntılı raporun tartışılması ve son kararın verilmesi.

SONUÇ

Bu bölümde, hemşirelik lisans programlarının değerlendirilmesi ve kalite güvencesi konusunda kısa bir değerlendirme ile Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun bir önceki tescil raporunda belirtilen iyileştirmeye açık alanlara ilişkin bir özetleme yapılmıştır.

1.Hemşirelik lisans programlarının durumu ve akreditasyon sürecinin eğitimde iyileşme sürecine katkıları: YÖK tarafından gerçekleştirilen Hemşirelik Lisans Eğitimi Çalıştayında da ortaya konduğu gibi (EK 15: YÖK Hemşirelik Lisans Eğitimi Çalıştay, 23 Kasım 2017) hemşirelik eğitiminde öğrenci sayısının fazlalığına karşın, eğitici sayısının ve uygulama

alanlarının yetersizliği nedeniyle ciddi bir nitelik sorunu vardır. Bütün bu olumsuzluklara karşın, her yıl HEPDAK'a değerlendirme başvurusu yapan program sayısı hızla artmaktadır. Örneğin, 2018-2019 başvuru döneminde toplam dokuz başvuru olmuş; başvuru döneminin kapanmasından sonra üç kurum daha başvurmak istemiştir. Ancak bunlardan bazıları, hazırlıklarını tamamlayamadıkları için başvurularını ertelemişlerdir. Bazıları da öğretim üye sayılarının çok yetersiz olması nedeniyle yönetim kurulunun tavsiyesi ile başvurularını geri çekmişlerdir. Bir program, üniversitelerinin bölünmesi nedeniyle yaşadıkları olumsuzluk yüzünden başvurularını dondurmak zorunda kalmıştır. Sonuç olarak bu dönemde (2018-2019) değerlendirmeye devam eden 4 yeni program ve ara ziyaret kararı alan 1 program olmak üzere toplam 5 program değerlendirilecektir. 2019-2020 döneminde en az 10 başvuru olmasını beklemekteyiz.

Bu olumsuz eğitim ortamında hemşirelik eğitiminin akredite ediliyor olması kurumlara kadro ve diğer sınırlılıkların giderilmesi açısından bir canlılık kazandırmıştır. şimdiye kadar toplam 8 program başvurmuştur. Bunlardan biri için "akredite edilmeme" kararı alınmış, biri ara değerlendirme kararından sonra hazırlıklarını tamamlayamamıştır. Akredite edilen program sayısı bu yıl itibariyle altıdır. HEPDAK'a başvuran ve akredite edilen program sayıları aşağıda verilmiştir:

- 2015-2016 döneminde HEPDAK tarafından akredite edilmek için üç hemşirelik programı başvuruda bulunmuş; üçü de iki yıllığına akredite edilmiştir.
- 2016-2017 döneminde akreditasyon talebinde bulunan bir hemşirelik programı olmuş ve bu programda, iki yıllığına akredite edilmiştir.
- 2017-2018 döneminde akredite edilmek için başvuruda bulunan 5 hemşirelik programı olmuştur. Bunların üçü yeni, ikisi daha önceki ziyarette ara ziyaret kararı ile iki yıllığına akredite edilen iki programdır.
- 2018-2019 döneminde ise 9 hemşirelik programı akreditasyon talebini HEPDAK'a iletmiştir. Bunlardan 8'i yeni başvuru, biri ara ziyaret yapılacak programdır.

HEPDAK TARAFINDAN AKREDİTE EDİLEN HEMşİRELİK LİSANS PROGRAMLARI (<http://www.hepdak.org.tr/hepdak-akredite-edilenler.html>)

<i>Fakülte/Yüksekokul</i>	<i>Akreditasyon Tarihi</i>	<i>Akreditasyon Bitiş Tarihi</i>	<i>Akreditasyon Süresi</i>
Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi	1.05.2016	30.09.2018	2 yıl
Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi	1.05.2016	30.09.2018	2 yıl
	30.09.2018	30.09.2021	3 yıl
Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü	1.05.2016	0.09.2018	2 yıl
	30.09.2018	30.09.2021	3 yıl
Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü	06.04.2017	01.04.2019	2 yıl
Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi	01.05.2018	30.09.2020	2 yıl
İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü	01.05.2018	30.09.2020	2 yıl

2. İyileşmeye açık alanlar: Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun bir önceki değerlendirmesinde, HEPDAK değerlendirme süreçleri ile ilgili olarak iyileşmeye açık üç alan olduğu belirtilmiştir:

- Bunlardan birincisi, HEPDAK'ın kendi kalitesine ilişkin bir iç kalite güvence sisteminin yapılandırılması ile ilgilidir. Bu konuda HEPDAK kalite politikası ile uyumlu olarak yapılan etkinlikler 4.3/e başlığında ayrıntılı olarak sunulmuştur.
- İkinci alan, karar alma organlarında paydaş çeşitliliği ile ilgilidir. Aslında tüm organlarımızda paydaş çeşitliliğine kuruluşumuzdan bu yana özen göstermekteyiz. Bununla birlikte, bu süreçte değerlendirme takımlarımıza öğrencileri dahil etmemiz; komisyonlarımıza sağlık hizmetleri akreditasyonunda uzman bir meslektaşımızın üye olarak alınması ve uluslararası ilişkilerimizi güçlendirmek için ABD'ki akreditasyon sürecini bilen bir meslektaşımızın komisyonlara girmiş olması ve Avrupa bölgesinde bir kalite güvence ağına üye olmamız bu alanda yaptığımız iyileştirmelerdir.
- Son olarak, kararlarımızın isabetliliğine ilişkin kanıtlarımıza dikkat çekilmiştir. Kararlarımızın isabetli ve tutarlı olması için yapılan düzenlemeler 4.4/e başlığında açıklanmıştır. Özellikle titizlikle yürütülen tutarlılık değerlendirmeleri ve çok paydaşlı HEAK toplantısında yapılan ayrıntılı değerlendirmeler isabetli karar alınmasını güvenceye alan uygulamalardır.